

Saját stílusunk ott lapul legbelül

Beszélgetés Hencz Anikó Budapesten élő, erdélyi származású képzőművésszel

FOTÓ: REMÉNYIK ISTVÁN

Hencz Anikó: igyekszem a saját érzéseimre hallgatni és saját magamnak megfelelni

– Sok év után Budapesten találkoztunk újra, amikor megcsodálhattam néhány alkotásodat. Milyen utat jártál be a kolozsvári iskolás évek óta?

– Érettségi után egy ideig a képzőművészeti főiskolára áhítoztam, de végül a Bolyai Tudományegyetem földrajz-angol szakán kötöttem ki. Ott is rajzoltam, titokban az unalmas órák alatt vagy a botanikus kertben tartott biológia-földrajz órákon, ahol a tanár mániákusan lerajzoltatott minden állatot, moszatot. Az angol nyelv elsajátításának később igen nagy hasznát vettem az internet elterjedésével. 1990-ben hivatalosan áttelepültem Magyarországra, most is itt élek, Budapest legzöldebb kerületében. A kezdeti nehézségek után a számítógép elterjedésével új lehetőségek nyíltak: elvégeztem egy számítógépes grafikatanfolyamot, amely a továbbiakban megalapozta a művészethez közeli munkámat is. Akkoriban nyomdában dolgoztam grafikusként, majd saját cégben reklámgrafikával foglalkoztam, honlapokat készítettem. A mobiltelefonok fejlődésével a design helyét átvette a programozás, ami számomra bezárta ezt az utat. Mivel programozni nem igazán szerettem, áttértem az ékszerkészítésre, és újra ecsetet ragadtam.

– Miért választottad a kitelepedést?

– Számomra fontos volt a szabadság vagy legalábbis annak érzékelése valamilyen formában. Már az iskolában is több összetűzésem akadt a hatalommal az általam abszurdnak tartott korlátok miatt – karszám, hajpánt, a többiről nem is beszélve. Érettségi után is úgy éreztem, megfulladok abban a sötét rendszerben, nem láttam sem jövőt, sem megélhetést. Egyetlen kiút a Magyarországon élő rokonaim segítsége volt, így kerültem Budapestre.

– Nehéz volt a váltás? Mennyire váltak be reményeid?

– Váratlanul nehéz volt, hiszen nem a napos oldalra kerültem áttelepülés után. Az első években sokszor voltam kilátástalan helyzetben, de mivel csak magamra számíthatam, mindig ki kellett találnom valamit, amibe kapaszkodhattam, ami erőt adott továbblépni. Nem tagadom, valamennyi csalódást is megtapasztaltam, de sehol sincs kolbászból a kerítés... Nagy reményeim nem voltak, csupán a lehetőségeket kerestem, hogy megtaláljam a helyem azon a területen, amihez értek és amit szeretek. Szüleim olyan munkát végeztek egész életükben, amit nem igazán szerettek, nos, ehhez képest én szerencsésnek érzem magam, még ha göröngyös is volt az út, ami idáig vezetett.

– Mikor és hogyan találtál rá a képzőművészetre?

– Pontosan nem tudom, de kis koromban óráig csendben elvoltam színes ceruzáimmal és néhány rajzlappal vagy kifestő könyveimmel. Aztán rövidebb-hosszabb ideig elváltak útjaink, de úgy tűnik, mégsem tudok élni nélküle. A rajzóra volt az iskolában az egyetlen tantárgy, amit mindig vártam, hogy elkezdődjön – a szünet közepén már ott toporogtam a tetőtéri rajzterem előtt a rajztömbbel a hónom alatt. Középiskolás koromban délutáni rajziskolába jártam, ahol a gyakorlatban is elsajátítottuk a rajz és festészet alapelemeit. Nagyszerű tanáraim voltak, akiknek sokat köszönhetek.

– Mit tud nyújtani a számítógépes grafika?

– Amikor rátaláltam a számítógépes grafikára, új világ nyílt ki előttem, amely végtelen lehetőséget nyújtott az alkotásban. Élvezetes volt felrúgni a szabályokat, és pillanatok alatt összedolgozni pár fotót a rajzaimmal, egyikből kivágni valamit, másikat átszínezni, torzítani – mindezt úgy, hogy bármikor büntetlenül kitörölhetek akár mindent és még a vásznat sem rontottam el. Ebben az időszakban az elvont témák foglalkoztattak, részben álmaim vagy képzeletemben felvillanó képkockák összedolgozását próbáltam megvalósítani. A reklámgrafika mellett inkább hobbiból, gyakorlatképpen alkottam, de később kiállításokra is eljutott néhány képem.

Tudatosan lehet másolni valaki stílusát, de a sajátunk mégiscsak ott lapul belül. Kibukik akkor is, ha valamilyen stílus közel áll hozzánk, vagy valamennyire hatással van ránk. Bizonyára valami befolyásolja az én munkáimat is.

– Festményeid és ékszereid mintha ugyanazokra az érzésekre hatnának. Stílusod tudatos választás eredménye?

– Nem tudatos, belülről jön. Tudatosan lehet másolni valaki stílusát, de a sajátunk mégiscsak ott lapul belül. Kibukik akkor is, ha valamilyen stílus közel áll hozzánk, vagy valamennyire hatással van ránk. Bizonyára valami befolyásolja az én munkáimat is, hiszen jó néhány olyan festő van, akiknek alkotásait nagyra tartom. De igyekszem a saját érzéseimre hallgatni, és saját magamnak megfelelni. Egészen másképp kell gondolkodni a digitális grafika,

Hencz Anikó

Kolozsváron született 1962-ben. Érettségi után a Babeş-Bolyai Tudományegyetem földrajz-angol szakára járt. 1990-ben települt át Magyarországra. Artual Design Kft. nevű saját cégét vezeti.

ékszer, kézi grafika és festmény alkotása közben. Ezek egymástól teljesen eltérő technikák, de mindenikbe belelesz valamit magából az ember – talán ez az, ami összeköti munkáim. Nem tagadom, örövendek, hogy nem tudom meghatározni a stílusom – amennyiben nem negatív érzéseket vált ki, akkor talán jó úton járok, és nem dolgozom hiába.

– Milyen körülmények között dolgozol, és mennyi időt vesz igénybe az alkotás?

– Otthon dolgozom, ami időnként meg is látszik a házban: amikor olajjal festek, még érezni is lehet. Nem tudnám megmondani, mennyi időt vesz igénybe az alkotás. Néha úgy tűnik, állandóan ezzel foglalkozom... Előfordul, hogy napokig forog egy téma a fejemben, este, reggel, ebéd közben, utcán, kertben – folyamatosan visszatér, nem hagy nyugodni. Majd egy-két nap alatt elkészülök a kivitelezéssel. Máskor ott van az elkeseredett „nem megy” időszak, amikor hiába erőltetem a munkát, semmi sem sikerül, inkább csak rontok. Ez a váltakozó folyamat kitölti az életet.

– Jól érzékelem, hogy festményeid szürrealista világot idéznek?

– A digitális grafika elsajátításával közeli kapcsolatba kerültem a szürrealizmussal, hihetetlen dolgokat lehet valóságnak tűnő képekké

varázsolni. E korszakban valóban a szürrealizmust tartottam irányadónak úgy, hogy ebben is a saját stílusomat próbáltam megalkotni. A kézi grafika és a festés már más irányba mutat. Itt úgy érzem, mást akarok kifejezni, más témákban látom az alkotási szabadságot. Az ember folyton változik, különböző technikákkal eltérő alkotásokat lehet életre kelteni, nekem ettől színes a világ.

– Egyedi különleges drótekszereket is készítesz. Hogyan készülnek és honnan sikerül beszerezni hozzá az alapanyagokat?

– Már gyerekkoromban megtanultam pár gyöngyfűzési technikát, azóta tart a „szerelem”. Később autodidakta módon elsajátítottam a drótekszerek készítését is, amelyet a saját elképzelésem szerint tovább finomítottam. Minden darab kézi készítésű, az első levágott drótdarabtól, hajlítástól, kalapálástól az antikozásig, fényezésig. Az alapanyagok egy részét itthon vásárolok, de az ezüstözött drótot, féldrágaköveket többnyire külföldről szerzem be.

– Rengeteg festményed ábrázol házakat, tájakat, fákat, természetet. Miért éppen ezeket választottad?

– A természet az én mentsváram, sosem tudnék elszakadni tőle. Talán azért, mert ebben nőttem fel – az a kis kert, ahol gyerekkoromat töltöttem Kolozsvár központjában, igen meghatározó emlékké vált a későbbiekben. Imádom a fákat, csodálom hosszú életüket, egyszerűen szeretem festeni őket. Munkáimban visszaköszönnek a nagyszüleimnél töltött idők is, a kirándu-

lások – mindazon élmények, amelyek e tájakon születtek. A házak azért érdekesek számomra, mert csodálatosnak találom a végtelen forma- és színvariációkat. Az épületek életünk meghatározó alkotásai, ráadásul többé-kevésbé a természet részei.

– Melyik áll a rangsorban elől: a festés vagy az ékszerkészítés?

– Nehéz megmondanom. Pár éve könnyedén rávágtam volna, hogy az ékszerkészítés, de ma már úgy érzem, erősen váltakozik. És az sem kizárt, hogy előbb-utóbb a festészet átveszi a vezető szerepet – habár a továbbiakban sem mondom le az ékszerkészítésről. Mindkettőt szeretem; ameddig születnek ötletek, addig mindkét területen alkotni fogok.

– Hol láthatók és hogyan lehet hozzájutni alkotásaidhoz?

– Alkotásaim elsősorban nálam találhatók meg, de számos weboldalon, művészeti portálon vagy online boltban is jelen vagyok. Kiállítottam Magyarországon és Ausztriában, de inkább szeretek más kiállítására járni, mint magam szervezni. Az ékszereim a világ rengeteg tájára eljutottak: Amerikától Kanadáig, Európától Ausztráliáig alig akad olyan ország, ahova ne postáztam volna egy nyakéket vagy medált – még Kínába is rendelt valaki egy egyedi medált. A festményeim többnyire az Egyesült Államokban kerülnek, de Európán belül is számos országba eljutottak már. Ez nagy örömmel tölt el, erőt ad folytatni a munkát, érzem, hogy van értelmének annak, amit teszek.

NÁNÓ CSABA